

La Barretina Escarlata

Revista de la Colla del Drac del Poble Nou

abril 2000

núm.11

Sumari

- Editorial
- **El Drac de Gràcia**
Entrevista a membres de la Colla del Drac de Gràcia amb Gabriel Borràs.
- **3a Assemblea General de l'Agrupació de Bestiari Festiu de Catalunya.**

La Barretina Escarlata
núm. 11
ABRIL DEL 2000

Col·laborador: Gabriel Borràs
Coordinació: Manel Ollé Garcia
Fotografies: Colla del Drac de Gràcia, Gabriel Borràs, Marga Carceller.

Edita: **Colla del Drac del Poble Nou**
c. del Pallars, 277
08005 Barcelona

L'associació editora d'aquesta revista no comparteix necessàriament les opinions que s'hi expressen

amb la col·laboració de:

Editorial

Tirem endavant el Centre d'Imatgeria Festiva del Poble Nou; recuperem Can Saladrigues per a la cultura.

Malgrat que sovint és difícil trobar finançament per a projectes públics que no estan a l'aparador dels grans mitjans de comunicació, no podem renunciar a tirar endavant un projecte que enriquirà la vida social i associativa del Poblenou de sempre i també dels milers de nous veïns que hi vindran a viure en els propers anys.

Els equipaments culturals són tant imprescindibles com els assistencials o els educatius. Si coincidim en aquest camí, l'Ajuntament pot comptar amb la nostra sincera col·laboració.

El Drac de Gràcia

Matí fred i eixut de febrer a la Plaça Rius i Taulet. El que ara anomenen seu del Districte fou, durant molts anys, l'ànima civil de la Vila de Gràcia, nucli de petits tallers i menestrals, bressol de col·lectius irredemptos. Al pati, ens trobem amb els companys de la Colla del Drac de Gràcia, bèstia ferotge arraulida sota l'escala de marbre.

El Drac de Gràcia, a la plaça de Rius i Taulet.

L'origen de la vostra colla va ser la construcció del Drac?

El nostre origen coincidí amb l'època en què va revifar tot el tema dels correfocs. Era els anys vuitanta quan l'Ajuntament, a través del Consell de Districte, va decidir fer una bèstia de foc: es va aprovar el projecte i, arrel de la construcció del drac, vam sorgir la colla de gent que ens havíem d'encarregar de portar-lo. Això ja era l'any 1982 i, des de llavors, la figura pertany al Districte.

El fet d'haver nascut després de la creació del Drac, no us resta un cert protagonisme dins l'exvila? Us ho preguntem perquè nosaltres, al Poblenou, vàrem nèixer per construir el Drac.

Amb els anys que portem no ens hem sentit mai així, i tampoc no se'ns ha tractat malament. A vegades, algú extern a la Colla mou el drac sense que ho sapiguem, però és perquè es fa una exposició i el canvien de lloc. Tampoc no ens han dit mai que aquesta o una altra sortida no es poguessin fer per raons polítiques o econòmiques: som lliures de fer les sortides que vulguem. La prova la tens amb l'entrevista que ens feu avui: hem vingut a trobar-nos aquí, a la seu del Districte, i si algú de la colla necessita una taula per parlar o fer el que sigui, no hi ha cap problema.

Quina relació teniu amb la Federació de Carrers de la Festa Major?

Va ser en l'última Festa Major que iniciarem els primers contactes amb la Federació de Carrers. Ens han ofert els seus locals per si necessitem fer alguna reunió. Hi ha bona relació tot i que només hem fet un parell de sortides amb ells.

“Moltes vegades dubtem de sortir o no al carrer perquè cal saber si el carrer està preparat per poder sortir i funcionar”

Al Poblenou, la Colla organitza les Festes de Maig. Heu pensat mai en organitzar activitats pròpies, al marge de la Comissió de Festes?

Fa temps, amb motiu de la celebració del desè aniversari del Drac de Gràcia (enguany en farà 18) es va preparar una trobada de bèsties, però per una qüestió de pressupost no va reeixir. La Colla no tenia ni té recursos, i l'administració no es va voler mullar.

Segons Ester Mariné, de la Colla d'Horta-Carmel, el correfoc ha perdut aquell espai original de participació i improvisació. Potser el correfoc s'ha institucionalitzat força, i s'ha passat d'un correfoc espontani, molt participatiu, a un correfoc molt més normalitzat. Què en penseu?

Hi estem d'acord perquè alguna vegada hem tingut problemes de l'estil “ens heu cremat un vidre” i, llavors, ens han picat l'esquena una mica. Fins ara, com que no hi havia cap resolució respecte l'ús del foc per part de les institucions, actuàvem segons el que l'anaves trobant. Moltes vegades dubtem de sortir o no al carrer perquè, a part de l'assegurança, cal saber si el carrer està preparat per poder sortir i funcionar. Si hi ha qualsevol problema te'l trobes tu, com a colla de foc. Nosaltres hem acabat anant pel carrer Gran perquè quan anàvem pels carrers petits hi havia gent que no volia que anéssim pel seu carrer: l'aigua ens l'arribaven a tirar amb mànegues des de les finestres, et mullaven el drac, i com que és fet de cartró, es va desenganxava

de la carcassa. Fins i tot la pirotècnia estava mullada. Un any, al carrer Astúries, vam decidir no tirar més perquè ens llançaven tanta aigua que havies de passar-hi tan ràpid com poguessis. No era un correfoc, era un correaiqua.

Membres de la Colla del Drac de Gràcia amb els que vam mantenir l'entrevista.

Llavors, quina és la solució?

La majoria d'institucions es dediquen a programar el correfoc i tu tira endavant, espavila't com pugués. La institució no col·labora, ja sigui el districte o l'Ajuntament, i cada vegada tenim més problemes per circular pel carrer. Quan vas i els dies que treguin els cotxes no ho entenen. Per què? Doncs perquè això crema, i els vidres queden picats pel foc, i si hi ha una mica de benzina es pot encendre el cotxe, amb això la gent no hi cau. No hi ha cultura de i per al foc: el tècnic de l'Ajuntament que organitza el correfoc no té cultura de foc; ell pensa que tot s'acaba en sortir al carrer i tirar quatre petards. No controlen els problemes que pots trobar-te en un correfoc. La llei del foc, ja aprovada, sí que els preveu, però la gran pregunta és si nosaltres mateixos serem capaços de fer-la complir. Demanarem a la institució que ens contracti si tenen l'assegurança, si està el carrer buit de cotxes, si hi ha la Creu Roja, si hi ha un equip de bombers? Aquí està el problema. La nostra falera per sortir al carrer, evitarà que es compleixi la normativa de foc? Nosaltres mateixos hem de ser els responsables a l'hora de fer complir la llei, tot i que l'administració no sigui coherent. Ara mateix, per exemple, hi ha una disposició addicional en la llei del foc per a les colles infantils. L'Ajuntament de Barcelona,

concretament per Santa Eulàlia, ha fet un contracte amb una sèrie de punts que haurà d'acomplir el Secretariat de Colles Infantils. Però la incongruència es produeix quan, per la Mercè, et diuen que no pots anar per carrers perillosos i, en canvi, per Santa Eulàlia, et fan passar per carrers estretíssims com el carrer del Bisbe Iurrita.

Com podríem aconseguir que quan hagi de passar una cercavila ja no ens calgui ni plantejar la prohibició de deixar-hi cotxes?

Pensem que la iniciativa ha de sortir de les colles. Nosaltres, aquí a Gràcia, hem de penjar cartells de l'estil "si us plau, tal dia a tal hora hi ha correfoc, no aparqueu els cotxes al carrer". Cada colla hauria de saber atorgar-se el paper que li toca en cada festa. Si ho aconseguíssim i, alhora, poguéssim compartir-ho amb la resta de veïns i veïnes, hauríem triomfat.

"La nostra falera per sortir al carrer, evitarà que es compleixi la normativa de foc? Nosaltres hem de ser responsables a l'hora d'acomplir la llei"

Són avorrides, les festes majors a ciutat?

Bé, és que no hi ha una altra cosa. Si vas a veure una trobada de gegants, quan n'has vist passar quatre, ja te n'has cansat. El mateix passa amb el correfoc, però és que no hi ha res més. Creiem que ja està tot fet i dit, i pensem que no és feina de les colles fer de Comediants. No hem de ser professionals i, segons aquesta premissa, és penós que l'Ajuntament i d'altres institucions, abans de parlar amb l'entitat del barri, contractin un grup de fora quan aquí hi ha molta gent preparada per fer espectacles de foc. Si a nosaltres ens donessin els diners que cobren els Comediants per muntar un espectacle de foc, el faríem mil vegades millor perquè nosaltres toquem el foc amb la mà.

Heu provat de fer-ho?

Sí, enguany ho hem intentat amb la Federació de Carrers de Gràcia. Ens van proposar fer una festa major que, en lloc de bastir-se només amb el correfoc del vespre, comencés al matí amb les matines, seguís amb un dinar al migdia i, a la nit, el correfoc. I així vam fer les matines amb bèsties, gegants i bastoners. Però ens trobem mediatitzats per la polèmica que hi ha entre la Federació i el Districte: uns van per un costat i els altres fan la seva, hi ha picabaralles i nosaltres som al mig. El fet que el Drac sigui del Districte l'obliga a una sèrie de protocols com, per exemple, haver d'assistir a la inauguració d'una plaça amb el drac perquè està dins el conveni. Cal dir, però, que sempre ens han demanat si hi podríem anar.

Us agradaria participar en el Fòrum de les Cultures l'any 2004 i que les Colles de Bestiari de Barcelona tinguessin un cert protagonisme en aquest experiment que encara ningú sap ben bé com serà?

No hi tindríem cap problema, perquè creiem que formem part de la cultura de la ciutat. Ara bé, com es concreta aquesta col·laboració? Ningú ens va preguntar mai res quan es va redactar el Pla Estratègic de Cultura, per la senzilla raó que som els últims de la fila. Però totes les administracions funcionen igual: es reuneix la comissió, decideixen i apa! L'Agrupació de Bestiari Festiu de Catalunya, el Senat de Tradicions de la Mercè, etc, són els nostres interlocutors davant l'administració. Si ells no tenen clar com funcionarà el Fòrum de la Cultura, perquè encara no disposen de la informació concreta, malament anirem.

"Les modes canvien, i ara la cultura és fer castells, la resta som una comparsa i, en part, és culpa nostra perquè no ens hem posat mai d'acord"

Creieu que fem cultura amb majúscules o som, simplement, comparses folclòriques?

Som cultura amb majúscules, tot i que la gent es pensa que només fem pur folclorisme de l'estil "pastorets". En un diari de Mallorca, on vam anar per participar a les festes de Sant Sebastià, publicaren que el Drac de Gràcia havia donat un toc oriental a les celebracions. Pots ser sí que el nostre Drac té una retirada xinesa, però també val a dir que a Mallorca no hi ha una tradició en aquest sentit. A Sa Pobla hi havia un ban on es prohibia que es tiressin petards i tota mena de pirotècnia.

La cultura del foc no ha sabut constituir un moviment tan fort com el que tenen les colles de castellers o sardanistes. Les modes canvien, i ara la cultura és fer castells, la resta som una comparsa i, en part, és culpa nostra perquè no ens hem posat mai d'acord, ni a nivell de colla, ni d'agrupacions, ni de coordinadora, ni de res de res. A veure si aconseguim aquesta força a través de l'Agrupació del Bestiari Festiu. Tot i que ens porten molts anys d'avantatge, nosaltres hem pogut aprendre dels seus errors i hi estem treballant: el panorama del foc ha canviat significativament en els últims 6 anys, però encara manca que les institucions ens donin la confiança que ens mereixem perquè, força vegades, som nosaltres els que els salvem la festa i amb pocs diners. Quan volen fer una festa espectacular posen mà al calaix i contracten grups com la Fura dels Baus, els Comediants, o d'altres, segons el gust de l'agregat de cultura de torn.

Creieu que la Colla ha de ser un mitjà de participació o d'integració? Potser el "pecat" que hem comès és que no hem sabut vendre el foc com un vehicle d'integració sinó de participació.

Mireu, de parlamentaris castellers n'hi ha uns quants, quatre o cinc. En canvi, de parlamentaris que pertanyin a colles de diables o de bèsties de foc només n'hi ha un i, alhora, també és casteller. Tot és qüestió d'oportunitats: l'any 80, a l'Ajuntament, li feien falta diables i dracs i ens van venir a buscar. Ara no li fem cap falta a l'Ajuntament, però a la gent, sí. I si fins no fa

gaire érem pocs i malavinguts, creiem fermament que som en la línia de construcció que més ens interessa a tots plegats.

Quan sortim al carrer, la Plaça és plena de gent que va amunt i avall; gent, com nosaltres, que som i fem ciutat des de Gràcia al Poblenou. Que som i fem país des de Salses a Guardamar... *Fot-li foc!!!!*

Gabriel Borràs

Dades del Drac de Gràcia

Nom de la figura:.....Drac de Gràcia
Tipologia de la figura: .... Drac de 2 bastaixos
Punts de foc 4
Any de construcció: 1981
Dissenyador:..... Domingo Umbert.
Constructor:..... Domingo Umbert, Botiga El Ingenio.
Tècnica:..... cartró pedra estucat amb escaiola
Pes:..... 120 kg
Mides:..... llargada: 3m amplada 1,2m alt: 3m

Dades de l'associació

Nom..... Ass. Cultural del Drac de Gràcia
any de fundació 1982
nombre de membres 23
adreça: ..... c. de sant Marc, 22 baixos. 08012
Barcelona

Assemblea General de l'Agrupació de Bestiari Festiu de Catalunya.

El dissabte dia 18 de març, al local de l'Associació Anelles de la Flama de Valls (Alt Camp), es va celebrar la 3a Assemblea General de Socis de l'Agrupació de Bestiari Festiu de Catalunya. Actualment formen part de l'agrupació 74 colles d'arreu de Catalunya, d'aquestes hi van assistir 32 representants.

Es van presentar i aprovar l'informe de gestió i el balanç econòmic de l'any 1999.

Tot seguit, es va passar a aprovar per unanimitat el reglament intern que va quedar pendent d'aprovació de l'assemblea de l'any 1999. En aquest reglament s'estableix el nombre i l'abast de les assemblees territorials i el seu funcionament.

Els àmbits territorials a partir dels quals s'organitzarà l'Agrupació són deu, d'aquests, fins ara, tres ja s'han constituït en assemblea territorial:

Baix Llobregat
Barcelonès; **assemblea territorial**
Camp de Tarragona (Alt i Baix Camp, Conca de Barberà i Priorat); **assemblea territorial**
Comarques centrals
Catalunya Nord
Terres de ponent
Terres de l'Ebre
Vallès (Oriental i Occidental)

Maresme
Gran Penedès; **assemblea territorial**

Aprovat el Reglament Intern, l'Agrupació ja disposa de l'eina que calia per iniciar un necessari procés d'expansió territorial, que esperem que amb el temps s'eixampli més enllà de l'àmbit estricte del Principat de Catalunya.

A continuació es va passar a comentar el programa i pressupost per a l'any 2000. El programa aprovat continua i consolida la trajectòria iniciada en aquests tres primers anys d'existència de l'Agrupació. A partir de criteris generals com la divulgació de la realitat festiva del bestiar arreu del territori català i l'equilibri entre les diferents singularitats (imatges, territoris i implantació) que el componen preveu dur a terme un seguit d'activitats de les cal destacar la Mostra de Bestiari Festiu de Santa Eulàlia, a Barcelona; La Mostra de Bestiari representatiu de Catalunya, a Moja (Alt Penedès), al mes de maig i la Trobada de Bestiari, a Igualada durant el mes d'octubre. Altres activitats com la Trobada del Bestiari de Ploma de Vilafranca acaben d'enriquir un programa que malgrat la seva juvenesa es presenta prou ple. Tanmateix, es va recordar que valdria la pena pensar en noves propostes que permetran enfocar la presència del bestiar festiu a les manifestacions populars des de noves perspectives.

Es va decidir celebrar la Mostra de Bestiari Representatiu de Catalunya de l'any 2004, a Barcelona, tot coincidint amb la celebració en aquesta ciutat del Fòrum de les Cultures. Caldrà, per aquesta edició, un plantejament excepcional que assegurí la presència, en peu d'igualtat, d'aquesta manifestació de la cultura contemporània catalana al costat d'altres expressions culturals de la resta de pobles de món.

Es van renovar els càrrecs de la Junta Directiva que va quedar de la següent manera:

President:	Lluís Musté
Secretària:	Esther Álvarez
Vicepresident:	Ricard Cerdan
Tresorer:	Jaume Inglada
Vocal Comptador:	Maria José Buil
Vocal de Comunicació:	Sete Odina
Vocal de Butlletí:	Lluís Bros
Vocal de Promoció:	Heribert Massana
Vocal d'Organització:	Xavier Cordoní

3a Assemblea general de l'Agrupació de Bestiari

Manel Ollé